

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (POLITICAL SCIENCE)
EXAMINATION: MAY – 2024
THIRD SEMESTER

Subject: International Relations (PC22-303)

Date: 28/05/2024

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- Q. 1) Answer in details following questions. (Any One) (20)**
Write a detailed note on Realist Approach propounded by Morgenthau to the study of International Relations.
1. Discuss briefly the aims and purposes of the UNO and explain the rules governing its membership.
Q. 2) Answer of the following questions in short. (Any three) (30)
1. Discuss the major sources of National Power. Explain their relative significance.
2. Explain the nature and methods of Neo-imperialism.
3. Discuss briefly the outcomes of 'SAARC Summits' and evaluate its success.
4. Explain the needs for a NIEO. What are its major objectives or demands.
5. Briefly trace the history of disarmament in International Relations.
6. Discuss the problems of protection of Environment and review the significance of Stockholm Conference 1972.
Q. 3) Write Short notes (Any two) (10)
a) Concept of Balance of Power
b) South-South Cooperation
c) Non-Proliferation Treaty 1968
d) Globalization

मराठी रूपांतर

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (२०)**
१. आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या अभ्यासासाठी मार्गोर्थां यांनी मांडलेल्या वास्तववादी दृष्टिकोनावर तपशीलवार नोंद लिहा.
२. संयुक्त राष्ट्रांच्याच्या ध्येय धोरणाची थोडक्यात चर्चा करा आणि त्याचे सदस्यत्व नियंत्रित करणारे नियम स्पष्ट करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (३०)**
१. राष्ट्रीय शक्तीच्या प्रमुख स्रोतांची चर्चा करा. त्यांचे सापेक्ष महत्त्व स्पष्ट करा.
२. नव-साम्राज्यवादाचे स्वरूप आणि पद्धती स्पष्ट करा.
३. सार्क शिखर परिषदेच्या परिणामांची थोडक्यात चर्चा करून त्याच्या यशाचे मूल्यांकन करा.
४. नविन आंतरराष्ट्रीय आर्थिक व्यवस्थेच्या गरजा स्पष्ट करा. त्याच्या प्रमुख उद्दीष्टे किंवा मागण्या काय आहेत.
५. आंतरराष्ट्रीय संबंधांमध्ये निःशस्त्रीकरणाच्या इतिहासाचा थोडक्यात मागोवा घ्या.
६. पर्यावरण संरक्षणाच्या समस्यांवर चर्चा करा आणि स्टॉकहोम कॉन्फरन्स 1972 च्या महत्त्वाचा आढावा घ्या.
- प्र. ३) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
अ) सत्ता संतुलनाची संकल्पना
ब) दक्षिण-दक्षिण सहकार्य
क) अण्वस्त्र अप्रसार करार 1968
ड) जागतिकीकरण